

Infekcia parazitmi rodu *Giardia* u psov a mačiek

Čo je *Giardia*?

Giardia duodenalis (známa aj ako *G. intestinalis* alebo *G. lamblia*) je celosvetovo rozšírený protozoálny parazit vyskytujúci sa u ľudí a zvierat, vrátane psov a mačiek. Parazit sa bežne vyskytuje v prostredí s vysokou koncentráciou zvierat, ako sú chovateľské stanice, obchody so zvieratami a útulky pre zvieratá.

Klinické príznaky

Infekcia *G. duodenalis* zvyčajne spôsobuje u všetkých druhov zvierat vodnatú, mäkkú a niekedy intermitentnú hnačku. Väčšina infikovaných psov a mačiek však nemá žiadne klinické príznaky.

Prognóza je vo väčšine prípadov dobrá, avšak u mladých, oslabených, starých alebo imunokompromitovaných zvierat je riziko komplikácií vyššie.

Epidemiológia

Patentná perióda spojená s vylučovaním cyst zvyčajne trvá niekoľko týždňov až mesiacov. Cysty giardií prítomné vo výkaloch a v prostredí sú okamžite infekčné pre iné zvieratá. Parazit sa môže preniesť požitím cyst z kontaminovanej pôdy, jedla alebo pitnej vody, pričom na vyvolanie infekcie stačí len niekoľko cyst.

Diagnostika

Na diagnostiku infekcie spôsobenej giardiami je k dispozícii celý rad diagnostických súprav, od testov použiteľných priamo vo veterinárnej ambulancii, po testy umožňujúce vyšetrenie väčšieho počtu vzoriek v špecializovaných laboratóriách. Pozitívne výsledky by mali byť interpretované vo vzťahu ku klinickému obrazu ochorenia, pretože mnoho klinicky zdravých psov a mačiek môže mať test pozitívny, ale liečba nie je potrebná.

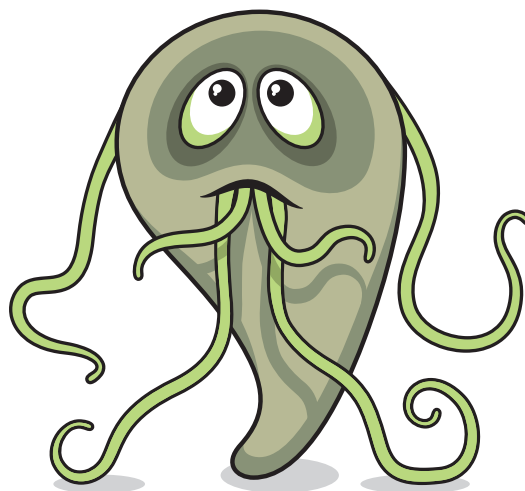
Vyšetrenie by sa malo opakovať u zvierat, u ktorých sa klinické príznaky po liečbe nezlepšili. Zopakovať by sa malo najneskôr do 3 dní po ukončení liečby, aby sa zistilo, či infekcia pretrváva. Neskorší pozitívny test, napr. 2 – 4 týždne po ukončení liečby už môže svedčiť aj o reinfekcii.

Ak bolo zviera liečené, ale *Giardia* spp. sa nedá potvrdiť a klinické príznaky stále pretrvávajú, odporúčajú sa ďalšie diagnostické vyšetrenia (napr. diagnostika iných protozoálnych infekcií, chronických zápalových ochorení čriev, potravinových alergií a pod.).

Terapia

Ak má zdravé zviera bez klinických príznakov pozitívny test na *Giardia* spp., liečba sa neodporúča. Takýto výsledok sa vo všeobecnosti považuje za prechodný a nevýznamný nález. Výnimkou je prípad, keď je liečba súčasťou celkového preventívneho programu v chovných alebo chovateľských zariadeniach.

Terapia je indikovaná u zvierat s pozitívnym testom na *Giardia* a s klinickými príznakmi ochorenia.

Proti *Giardia* spp. je účinný fenbendazol (priamo alebo po metabolizácii jeho „proliečiva“ febantel) a metronidazol. Metronidazol však môže mať najmä u malých mačiek a mačiatok vedľajšie účinky vo forme neurologických príznakov. Liekom prvej voľby by preto mal byť fenbendazol (alebo febantel v licencovaných prípravkoch). Metronidazol (samotný alebo v kombinácii s fenbendazolom alebo febantelom) sa odporúča použiť až v prípadoch refraktérnej (na liečbu nereagujúcej) giardiózy. Pre všetky tri zlúčeniny platia obmedzenia, najmä ak sa podávajú zvieratám v laktácii, v tom prípade je potrebné pozorne prečítať príbalové letáky k prípravkom. Febantel je dostupný len vo forme kombinovaných prípravkov. Preto, ak je jediným dôvodom liečby giardióza, iné účinné látky obsiahnuté v prípravkoch sa môžu použiť aj bez indikácie.

Zjednodušene, veterinárne odporúčaným liečivom prvej voľby je fenbendazol v dávke 50 mg/kg ž. hm. počas minimálne 5 dní, ideálne po dobu 7 dní. Keďže 3-dňová liečba, ktorú často odporúčajú výrobcovia v príbalových letákoch často nestačí; liečivo je možné v prípade potreby aplikovať dlhšie (mimo odporúčaní výrobcu).

Na odstránenie cyst zo srsti klinicky postihnutých zvierat je možné umyť oblasť perinea a zadnú časť tela šampónom s obsahom chlórhexidínu.

Preventívne opatrenia

Na podporu liečby a zlepšenia klinického stavu sa odporúča redukovat príjem sacharidov v strave.

Diéta bohatá na sacharidy totiž môže podporovať rast potenciálne patogénnych baktérií, napr. klostridií, v črevnej mikrobiote. Namiesto toho je vhodnejšia strava bohatá na ľahko stráviteľné bielkoviny. Úprava diéty by sa mala posudzovať individuálne, podľa klinického stavu zvierata.

Aby sa minimalizovala kontaminácia prostredia cystami, priestory v ktorých sú zvieratá chované by sa mali pravidelne čistiť, sušiť a dezinfikovať. Pred opätovným umiestnením zvierat by sa priestory mali nechať vyschnúť po dobu 48 hodín. Lôžkoviny by sa mali prať pri teplote 60 °C alebo vyššej.

Zoonóza

Riziko prenosu ochorenia zo psov a mačiek na človeka sa považuje za veľmi nízke. Druhy rodu *Giardia* špecifické pre psov a mačky sa u ľudí vyskytujú zriedkavo, avšak v populáciách psov a mačiek sa ľudské druhy a genotypy vyskytovať môžu. Infikovaný človek tak môže byť zdrojom infekcie pre psa alebo mačku, čo môže následne predstavovať zoonózne riziko.

Aj keď je riziko prenosu ochorenia zo zvierat na človeka nízke, v prípade, že sa u ľudí, ktorí boli v kontakte s infikovanými domácimi zvieratami objavia klinické príznaky ochorenia, mali by sa poradiť so svojím praktickým lekárom.

**Pre viac informácií o infekcii parazitmi rodu *Giardia*, pozrite
Usmernenie ESCCAP 06: Prevencia črevných protozoí u psov a mačiek**